

Broj:

Podgorica, 10.12.2024. godine

Savjet Agencije za zaštitu konkurencije, na osnovu člana 20f stav 1 tačka 5 Zakona o zaštiti konkurencije („Sl. list CG“, br. 44/12, 13/18 i 145/21), člana 14 stav 3 Zakona o kontroli državne pomoći („Sl. list CG“, br. 12/18) i člana 18 Zakona o upravnom postupku („Sl. list CG“, br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), u postupku ocjene usklađenosti državne pomoći po prijavi državne pomoći podnijetoj od strane Ministarstva turizma, a po predlogu Sektora za kontrolu državne pomoći - Odsjek za prethodnu kontrolu, a na osnovu prijedloga v. d. zamjenika direktora Agencije za zaštitu konkurencije, na sjednici održanoj 10.12.2024. godine donosi

RJEŠENJE

Isplata u iznosu od 182.000,00 eura za potrebe izgradnje i održavanje višenamjenske sportske i rekreativne infrastrukture na prostoru skijališta Savin kuk, Durmitor ne predstavlja državnu pomoć, shodno Prilogu 7A - Regulativi Komisije (EU) br. 651/2014 o proglašavanju određenih kategorija pomoći spojivim sa unutrašnjim tržištem u primjeni čl. 107 i 108 Ugovora, koja je satavni dio Pravilnika o listi pravila državne pomoći.

OBRAZLOŽENJE

Zahtjev

Ministarstvo turizma (u daljem tekstu: „Ministarstvo“) obratilo se Agenciji za zaštitu konkurencije (u daljem tekstu: „Agencija“) Zahtjevom br. 01-330/24-2399/3 od 27.11.2024. godine (zaveden u Agenciji pod br. 05-354/24-586/1 od 28.11.2024. godine) koji se odnosi na Informaciju o finansiranju izgradnje i održavanju višenamjenske sportske i rekreativne infrastrukture na prostoru skijališta Savin kuk, Durmitor.

U prilogu inicijalnog zahtjeva dostavljen je Obrazac 1 - Prijava državne pomoći, u kojem je navedeno da mjera nije državna pomoć u smislu člana 2 Zakona o kontroli državne pomoći, te da se odnosi na specifični sektor, sport i rekreaciju. Dalje je navedeno u Prijavi da su ključni razlozi za izgradnju skijaške i sportsko-turističke infrastrukture na prostoru Durmitora: diversifikacija turističke ponude, produžavanje zimske i ljetnje turističke sezone, unapređivanje sportskih kapaciteta za lokalno stanovništvo i stanovništvo Crne Gore, organizovano upravljanje javnim skijalištem, bezbjednost sadašnjih i budućih skijaša na prostoru Durmitora, obezbjeđivanje reda i bezbjednosti na svim sportskim prostorima, zaštita i održavanje izgrađene sportske infrastrukture, aktivna promocija Durmitorskog područja, itd.

Takođe, uz inicijalni zahtjev dostavljena je i Informacija o finansiranju izgradnje i održavanju višenamjenske sportske i rekreativne infrastrukture na prostoru skijališta Savin kuk, Durmitor. U predmetnoj informaciji se navodi da Vlada Crne Gore planira da opredijeli sredstva u iznosu od 182.000

eura za finansiranje izgradnje i održavanje višenamjenske sportske i rekreativne infrastrukture, a u cilju obezbjeđivanja preduslova za odvijanje zimske turističke 2024/2025 i sportske sezone u području Skijališta Savin Kuk

Aktom broj 01-330/24-2399/4 od 04.12.2024. godine, zavedenim u Agenciji pod brojem 05-354/24-586/3 od 05.12.2024. godine, Ministarstvo je dostavilo dopunu inicijalnog zahtjeva, u kojem se navode podaci koji ukazuju na ispunjenost uslova iz Regulative Komisije (EU) br. 651/2014 o proglašavanju određenih kategorija pomoći spojivim sa unutrašnjim tržištem u primjeni čl. 107 i 108 Ugovora.

Ocjena

U predmetnoj dokumentaciji se navodi da je Crna Gora kao jedno od strateških opredjeljenja i prioriteta razvoja prepoznala turističku valorizaciju sjevernog regiona Crne Gore, posebno u dijelu razvoja sportske turističke infrastrukture, na koju se nadovezuje i razvoj rekreativnog, sportskog, zdravstvenog, kao i kongresnog turizma, a sve u cilju unapređenja razvoja ovog područja i smanjenju jaza u razvijenosti između južnog i sjevernog regiona zemlje.

Dalje je u prijavi navedeno da je jedan od prioriteta u cilju razvoja sjevernog regiona izgradnja ili modernizacija zimskih centara i potrebne sportske i turističke infrastrukture. Uz sve druge prednosti, klima je donedavno činila jedan od odlučujućih preduslova za uspješan razvoj turizma u Crnoj Gore. Imajući u vidu činjenicu da se usled klimatskih promjena mora pažljivo planirati razvoj, prethodne dvije zimske sezone su pokazale da se socio-ekonomski razvoj dovodi u pitanje, jer vremenski uslovi diktiraju uspješnost i zimske i sportske sezone na prostoru Durmitora. Imajući navedeno u vidu, pokazalo se neophodnim hitno preduzimanje aktivnosti u cilju kreiranja preduslova koji će omogućiti odvijanje zimske turističke i sportsko-rekreativne sezone na Durmitoru, Žabljak.

Projekat razvoja skijališta na Savinom kuku je zamišljen kao višegodišnji projekat koji se finansira kroz kapitalni budžet Crne Gore i kojim se obezbjeđuje modernizacija skijališta, a sve u cilju pažljivo planirane turističke valorizacije prostora i unapređenja kroz modernizaciju kapaciteta jednog od značajnih planinskih i tradicionalnih skijaško-sportskih centara. Skijaško područje sa kompletnom sportskom turističkom infrastrukturom, koja je jedna od glavnih nosilaca turističkog i sportskog razvoja predmetnog područja, definisano je prema međunarodno relevantnim standardima planiranja, što podrazumijeva ozbiljan i profesionalan pristup planiranju rekonstrukcije i modernizacije turističkom i sportskog centra sa svim pripadajućim sadržajima turističke i sportske infrastrukture. Ovako zahtjevan cilj, posebno uzimajući u obzir zaštićenost prostora, tehnološki i upravljački nije moguće izvesti kao jednokratani Investicioni projekat, nego postepeno, pa se proces izgradnje sportsko-turističke infrastrukture realizuje fazno, i za potpunu modernizaciju sportsko-turističkih kapaciteta na lokalitetu biće potreban određeni vremenski period.

Planirana ulaganja u iznosu od 182.000 eura od strane Vlade Crne Gore su namijenjena za finansiranje izgradnje i održavanje višenamjenske sportske i rekreativne infrastrukture, a u cilju obezbjeđivanja preduslova za odvijanje zimske turističke 2024/2025 i sportske sezone u podnožju Skijališta Savin Kuk. Navedena sredstva bi bila namijenjena za instalaciju savremenih tehnoloških rješenja za proizvodnju vještačkog snijega koje omogućavaju bavljenje sportom i rekreacijom na skijalištu Savin kuk.

Realizacija osnovnog vještačkog osnježavanja bi predstavljalo javni interes svih građana koji će pod jednakim uslovima i neometano imati pristup vještačkom sniježnom pokrivaču, a koji će obezbjeđivati uslove za zimsku i sportsko-rekreativnu sezonu, kako za lokalno stanovništvo, tako i za ostale posjetioce

Durmitora.

Prilog 7A Pravilnika o listi pravila državne pomoći (“Sl. list CG” br. 35/14 ... 26/24) – čiji je sastavni dio Regulativa Komisije (EU) br. 651/2014 o proglašavanju određenih kategorija pomoći spojivim sa unutrašnjim tržištem u primjeni čl. 107 i 108 Ugovora (u daljem tekstu “Regulativa”), definiše pitanja pomoći za sportsku i višenamjensku rekreativnu infrastrukturu.

Odredbom člana 55 Regulative se definiše da je pomoć za sportsku i višenamjensku rekreativnu infrastrukturu usklađena sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 Ugovora i izuzima se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora ako su ispunjeni uslovi iz ovog člana i Poglavlja I:

- Sportsku infrastrukturu ne koristi samo jedan profesionalni sportski korisnik. Ostali profesionalni ili neprofesionalni sportski korisnici koriste sportsku infrastrukturu najmanje 20 % vremenskog kapaciteta godišnje. Ukoliko infrastrukturu istovremeno koristi više korisnika, izračunavaju se odgovarajući udjeli korišćenja vremenskog kapaciteta.
- Višenamjenska rekreativna infrastruktura sastoji se od višenamjenskih objekata za rekreaciju u kojima se naročito nude kulturne i rekreativne usluge, sa izuzetkom zabavnih parkova i hotelskih objekata.
- Pristup sportskoj ili višenamjenskoj rekreativnoj infrastrukturi otvoren je za više korisnika i omogućava se na transparentan i nediskriminatoran način. Privrednim društvima koja su finansirala najmanje 30 % troškova ulaganja u infrastrukturu može se odobriti povlašteni pristup pod povoljnijim uslovima, ukoliko su ti uslovi javno dostupni.
- Ako sportsku infrastrukturu koriste profesionalni sportski klubovi, država obezbjeđuje da uslovi određivanja cijena za korišćenje infrastrukture budu javno dostupni.
- Svaka koncesija ili drugi oblik povjeravanja trećem licu da izgradi, nadgradi i/ili upravlja sportskom ili višenamjenskom rekreativnom infrastrukturom dodjeljuje se na otvorenoj, transparentnoj i nediskriminatornoj osnovi poštujući važeće propise o nabavkama.

Dalje se u Regulativi navodi da dodijeljena pomoć može biti u obliku:

- (a) pomoći za ulaganje, uključujući pomoć za izgradnju ili nadgradnju sportske i višenamjenske rekreativne infrastrukture;
- (b) operativne pomoći za sportsku infrastrukturu.

Za pomoć za ulaganje u sportsku i višenamjensku rekreativnu infrastrukturu opravdani troškovi su troškovi ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu. Za operativnu pomoć za sportsku infrastrukturu opravdani troškovi su operativni troškovi pružanja usluga infrastrukture. Ti operativni troškovi obuhvataju troškove kao što su troškovi osoblja, materijala, ugovorenih usluga, komunikacije, energije, održavanja, zakupa, administrativni troškovi itd., ali isključuju troškove amortizacije i troškove finansiranja ukoliko su ti troškovi uključeni u pomoć za ulaganje. Za pomoć za ulaganje u sportsku i višenamjensku rekreativnu infrastrukturu, iznos pomoći ne prelazi razliku između opravdanih troškova i operativne dobiti ulaganja. Operativna dobit oduzima se unaprijed od opravdanih troškova, na osnovu realnih projekcija, ili kroz mehanizam povraćaja sredstava.

Za operativnu pomoć za sportsku infrastrukturu, iznos pomoći ne prelazi operativne gubitke tokom odgovarajućeg perioda. To se obezbjeđuje unaprijed, na osnovu realnih projekcija, ili kroz mehanizam povraćaja sredstava. Za pomoć koja ne prelazi 1 milion eura, pored navedenih metoda, maksimalni iznos pomoći može se utvrditi u visini od 80 % opravdanih troškova.

Pored navedenih uslova, da bi pomoć za sportsku i višenamjensku infrastrukturu, ista je usklađena sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 Ugovora i izuzima se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora ako su ispunjeni uslovi iz ovog člana i Poglavlja I navedene Regulative.

Dopunom inicijalnog zahtjeva Ministarstvo je taksativno navelo ispunjenje uslova iz člana 55 Uredbe. Naime u dopuni se navodi da planirana sportska infrastruktura na skijalištu nije planirana da se koristi isključivo za jedan profesionalni sport, već će biti korišćena, a već se i jednim dijelom kapaciteta koristi i od strane neprofesionalnih sportista, odnosno amatera i rekreativaca. **Ministarstvo zaključuje da neprofesionalni sportski korisnici koriste sportsku infrastrukturu najmanje 80 % vremenskog kapaciteta godišnje.**

Dalje se u dopuni navodi da bi planirana višenamjenska sportsko-rekreativna infrastruktura bila komplementarna postojećoj sportskoj infrastrukturi na prostoru Savinog kuka na Durmitoru, i da bi se sastojala od savremenih tehnoloških instalacija za proizvodnju snijega koje omogućavaju bavljenje sportom i rekreaciju na skijalištu Savin kuk. Na ovom prostoru bi, posebno tokom zimskih mjeseci, dio ponude činile i usluge zabavnog, kulturnog i rekreativnog karaktera, uz prateću organizaciju kulturno-umjetničkih i zabavnih manifestacija i sportsko-rekreativnih edukativnih programa za široku javnost, naročito za djecu. Dakle, neosporan je javni interes svih građana koji će podjednako i pod jednakim uslovima i neometano imati pristup vještačkom sniježnom prekrivaču, koji će obezbjeđivati uslove za zimsku i sportsko-rekreativnu sezonu kako za lokalno stanovništvo, tako i za ostale posjetioce Durmitora. **Ministarstvo ističe da se infrastruktura neće iznajmljivati za organizaciju događaja, već da će se svi događaji odvijati na prostoru besplatno za sve korisnike.**

Ministarstvo takođe navodi da nije predviđeno korišćenje sredstava za izgradnju zabavnih parkova i hotelskih objekata.

Dalje se u dokumentaciji navodi da je pristup sportskoj ili višenamjenskoj rekreativnoj infrastrukturi otvoren za više korisnika i da se omogućava na transparentan i nediskriminatoran način, naime pristup je otvoren i besplatan za svu javnost, bez ograničenja. Takođe, nije predviđeno bilo kakvo davanje koncesije, jer sportska infrastruktura predviđena Informacijom i predloženim sredstvima (u iznosu od 182.000,00 eura) nije namijenjena komercijalnoj eksploataciji. U skladu sa Regulativom, dodijeljena pomoć se planira u obliku pomoći za ulaganje, uključujući pomoć za izgradnju ili nadgradnju sportske i višenamjenske rekreativne infrastrukture. Ministarstvo dalje navodi, da će troškovi ulaganja u sportsku i višenamjensku rekreativnu infrastrukturu biti ulaganja u materijalnu imovinu, te da sredstva nijesu predviđena za operativne troškove.

Konačno, Ministarstvo zaključuje da ova vrsta investicije ima izražajno lokalni efekat, jer je na prostoru Durmitora samo skijalište Savin kuk u funkciji, koje se ujedno nalazi u manje razvijenoj opštini.

Iz dostavljene informacije se jasno vidi da izgrađena sportska infrastruktura ima lokalni efekat, posebno imajući u vidu da je skijalište Savin kuk jedino funkcionalno skijalište na Durmitoru, pri čemu se nalazi u manje razvijenoj opštini.

Zaključak

Iz predmetne dokumentacije Agencija zaključuje da finansiranje u iznosu od 182.000 eura od strane Vlade Crne Gore za potrebe izgradnje i održavanja višenamjenske sportske i rekreativne infrastrukture na prostoru skijališta Savin kuk, Durmitor, ne predstavlja državnu pomoć, shodno Regulativi Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. juna 2014. godine o proglašavanju određenih kategorija pomoći spojivim sa unutrašnjim tržištem u primjeni čl. 107 i 108 Ugovora, koja čini sastavni dio Pravilnika o listi pravila državne pomoći. Agencija je posebno uzela u obzir tvrdnje podnosica zahtjeva da će predmetna sredstva biti korišćena za ulaganje u višenamjensku i sportsku infrastrukturu, da će korišćenje biti omogućeno

svim korisnicima besplatno, te da ista nije namijenjena profesionalnim sportistima, čime su ispunjeni uslovi definisani odredbom člana 55 Regulative Komisije (EU) br. 651/2014.

Uputstvo o pravnoj zaštiti: Protiv ovog rješenja se može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Crne Gore, u roku od 20 dana od dana prijema rješenja.

PREDSJEDNIK SAVJETA

Dragan Damjanović

Dostavljeno:

- Ministarstvu turizma, IV proleterske brigade 19, 81000 Podgorica, Crna Gora,
- u spise predmeta i
- a/a.